

Volume 3, Issue 5, 2024

Proactive Prevention of Tourist Crimes

Hossein Izadi ¹, Mehdi Esmaili ^{*2}, Asghar Abbasi ³

1. Ph.D Student of Criminal Law and Criminology, Department of Law, Ayatollah Amoli Branch, Islamic Azad University, Amol, Iran.

2. Associate Professor, Department of Law, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Law, Faculty of Law and Political Sciences, Chalous Branch, Islamic Azad University, Chalous, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Type of Article:

Original Research

Pages: 67- 80

Corresponding Author's Info

ORCID: 0000-0001-5592-2043

TELL: +98 9112223927

Email:

dresmaeli20@gmail.com

Article history:

Received: 16 Oct 2023

Revised: 06 Dec 2023

Accepted: 05 Feb 2024

Published online: 20 Feb 2024

Keywords:

*Tourist, Victimization
Proactive Prevention,
Situational Prevention.*

ABSTRACT

Tourism industry has led to the economic prosperity in any countries and has a direct relationship to the issue of security. Because if the tourist does not feel secure in the host country, the tourism industry will fare a declining trend. That's why the governments try to provide security for tourists. Given the laws and regulations, tourism rights have been formulated to protect the tourists. The purpose of present study is to explain the proactive prevention strategies for tourist victimization. Because the proactive prevention strategies provide security of tourist. In present study, the issue of proactive prevention has been considered using descriptive and analytical methods. Findings indicate that preventive measures of social and situational type can be provided by tourists, hoteliers, transportation and police. Prevention from victimization along with social and cultural measures have been used to secure the society and fight against criminal actions. In crimes against tourist, the preventive actions which aims at limiting or ignoring the opportunities and suitable situations for committing crimes, can reduce the opportunities for crimes. Developed countries have prevented tourists from being victimized with the policy of reducing crime in touristic areas, public and semi public spaces. However in Iran proactive measures such as specialized tourist police, security of public and private spaces hotels and transportation systems are not at the level of developed countries and the country has attempted to respond the needs of tourist victims through reactive prevention strategies. There for, the necessity of using proactive prevention has been obvious.

This is an open access article under the CC BY license. © 2024 The Authors.

How to Cite This Article: Izadi, H; Esmaili, M & Abbasi, A (2024). "Proactive Prevention of Tourist Crimes" . *Journal of Comparative Criminal Jurisprudence*, 3(5): 67-80.

انجمن علمی فقه‌پژای تطبیقی ایران

فصلنامه فقه جزای تطبیقی

www.jccj.ir

فصلنامه فقه‌پژای تطبیقی

دوره سوم، شماره پنجم، اسفند ۱۴۰۲

پیشگیری کنشی نسبت به جرایم گردشگران

حسین ایزدی^۱، مهدی اسماعیلی^{۲*}، اصغر عباسی^۳

۱. دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، گروه حقوق، واحد آیت‌الله املی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران.
۲. دانشیار، گروه حقوق، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسؤول).
۳. استادیار، گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.

چکیده

صنعت توریسم در هر کشوری باعث رونق اقتصادی آن کشور می‌شود و با مقوله امنیت ارتباط مستقیمی دارد، زیرا اگر گردشگر در کشور میزبان احساس امنیت نکند، صنعت توریسم در آن کشور با روند کاهشی مواجه می‌شود. به همین منظور، دولت‌ها شرایطی در جهت تأمین امنیت گردشگران فراهم می‌آورند. از منظر قوانین و مقررات، حقوق گردشگری در جهت صیانت از گردشگران تدوین شده است، هدف این پژوهش، تبیین پیشگیری‌های کنشی بزه‌دیدگی گردشگران می‌باشد، زیرا پیشگیری کنشی منجر به تأمین گردشگران می‌شود. در این پژوهش به روش توصیفی تحلیلی به موضوع پیشگیری کنشی پرداخته شده است. یافته‌ها حاکی از این است که راهکارهای پیشگیرانه کنشی، اجتماعی و وضعی می‌تواند توسط گردشگران، هتل‌داران، حمل‌ونقل و پلیس فراهم گردد. پیشگیری از بزه‌دیدگی همراستا با اقدامات اجتماعی و فرهنگی به منظور ایمن‌سازی جامعه و مقابله با علل و عوامل جرم‌زا می‌باشد. در جرایم علیه جهانگردان، اتخاذ و اعمال اقدامات پیشگیرانه که هدف و مقصودشان محدود یا حذف نمودن فرصت‌ها و موقعیت‌های مناسب جهت ارتکاب بزه است، زمینه‌ساز کاهش فرصت مناسب جهت وقوع جرم می‌باشد. کشورهای توسعه‌یافته با سیاست کاهش جرم در مناطق توریستی و فضاهای عمومی و نیمه عمومی مانع از بزه‌دیدگی گردشگران شده‌اند، اما در کشور ایران تدابیر پیشگیرانه کنشی نظیر پلیس ویژه گردشگری، امنیت‌سازی فضاهای عمومی و خصوصی، هتل‌ها، سیستم‌های حمل‌ونقل در سطح کشورهای توسعه یافته نمی‌باشد و با پیشگیری‌های واکنشی در صدد پاسخگویی به بزه‌دیدگان خارجی بوده‌اند، لذا ضرورت استفاده و بهره‌گیری از پیشگیری‌های کنشی محسوس می‌باشد.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات: ۶۷-۸۰

اطلاعات نویسنده مسؤول

کد ارکید: ۲۰۴۳-۵۵۹۲-۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰

تلفن: ۹۸۹۱۱۲۲۳۳۹۲۷+

ایمیل: dresmaeli20@gmail.com

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۲۴

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۰۹/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۱۶

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱

واژگان کلیدی:

گردشگران، بزه‌دیدگی، پیشگیری کنشی، پیشگیری وضعی، پیشگیری اجتماعی.

خوانندگان این مجله، اجازه توزیع، ترکیب مجدد، تغییر جزئی و کار روی حاضر به صورت غیرتجاری را دارند.

© تمامی حقوق انتشار این مقاله، متعلق به نویسنده می‌باشد.

مقدمه

افزایش جرم در مقاصد گردشگری با مشکلات اجتماعی، اقتصادی عمیق مرتبط است که، زمینه‌ساز تصاویری ناامن از مقاصد گردشگری می‌باشند. اصولاً گردشگران در تعطیلات به موضوعات امنیتی توجه کمتری دارند و در مکان‌های گردشگری مرتکب ریسک‌هایی می‌شوند. این موضوع باعث می‌شود که مقاصد گردشگری به امنیت گردشگران توجه کنند، به‌همین علت تدابیری به‌منظور پیشگیری از جرم به کار می‌برند. این تدابیر، تدابیر کنشی و واکنشی می‌باشند که اصولاً در شرایط قبل از ارتکاب جرایم و پس از ارتکاب جرم قابل تفکیک می‌باشند. در این پژوهش تدابیر پیشگیری کنشی برای پیشگیری از بزه‌دیدگی گردشگران تحلیل می‌شود. نکته حائز اهمیت این می‌باشد که، نتیجه مطالعات صورت گرفته حاکی از این است، موضوع پیشگیری کنشی دارای نوآوری است؛ زیرا پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص بزهکاری گردشگری بوده‌اند و موضوعات پیشگیری‌ها را به طور کلی مورد تحلیل قرار داده‌اند. اما در این پژوهش پیشگیری تحلیل می‌شود که قبل از ارتکاب بزه‌دیدگی موردنظر قرار می‌گیرد. سوالاتی که در این پژوهش مطرح می‌شود این است که پیشگیری‌های کنشی در خصوص بزه‌دیدگی گردشگران چیست؟ پیشگیری‌های صورت گرفته در کشور برای جلوگیری از بزه‌دیدگی گردشگران معطوف به چه نوع پیشگیری بوده است؟

در صدد پاسخگویی به سؤالات مطرح شده، مطالب کتابخانه‌ای را مورد بررسی قرار دادیم که این پژوهش‌ها شامل: مقاله «نقش سامانه اطلاعات جغرافیایی در پیشگیری وضعی از بزه‌دیدگی گردشگران خارجی در ایران» نگارش شده توسط مهدی خاقانی اصفهانی و محمدمنصور دهقان‌نیا در سال ۱۳۹۲ می‌باشد. نویسندگان نگرش پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی را به عنوان یک نقطه عطف در نظر گرفته‌اند. پژوهشی دیگر تحت عنوان بررسی «نقش سازمان جهانی جهانگردی (WTO) در پیشگیری و کنترل جرم جهانگردان» نگارش شده توسط لیلا عبدالوند در سال ۱۳۹۲ می‌باشد. نویسنده به موضوع اتحادیه بین‌الملل WTO برای نیازهای گردشگران می‌پردازد و بیان می‌کند که وجود یک

سازمان بین‌المللی در این خصوص مفید و امری بدیهی می‌باشد.

پژوهش‌هایی که در منابع خارجی موردنظر نویسندگان بوده است مقاله‌ای تحت عنوان تأثیر جرم بر گردشگران و نیاز به حمایت بیشتر از قربانیان گردشگر نگارش شده توسط Averdijk.M در سال ۲۰۱۱ می‌باشد که نویسنده نمونه کوچکی از ایالات متحده آمریکا را بررسی می‌کند که تورسیم‌ها مورد خشونت و جرم قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها حاکی از این است که نیاز به تمرکز بیشتر برای کاهش جرم و آسیب می‌باشد. در مقاله‌ای دیگر تحت عنوان خطر جرم و خشونت در گردشگری نگارش شده توسط Hrvoje Matakovic در سال ۲۰۲۳، نویسنده در این مقاله به تحلیل سه عنصر کلیدی که ارتباط گردشگری و جرم را ایجاد می‌کنند، می‌پردازد. این عناصر شامل ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی گردشگر، ویژگی‌های سفر، ویژگی‌های مقصد می‌باشد. در این پژوهش به بررسی تدابیر و راهکارهای پیشگیری کنشی از بزه‌دیدگی گردشگران می‌پردازیم.

۱- تحلیل فقهی پیشگیری از بزه‌دیدگی گردشگران

با توجه به علل بزه‌دیدگی، راهکارهای عامی موردنظر فقها قرار گرفته است که این موارد را می‌توان به تورسیم خارجی نیز تعمیم داد. از نظر قرآن کریم دو عنوان تقویت ارزش‌های اخلاقی و ارتقای سطح آگاهی افراد وجود دارد که در پیشگیری از بزه‌دیدگی مؤثر واقع می‌شود. همانند دسته‌بندی‌های پیشگیری کیفری می‌توان دسته‌بندی پیشگیری فقهی را نیز تقسیم‌بندی نمود.

«پیشگیری فرهنگی از نظر قرآن کریم تحت عنوان تقویت ارزش‌های اخلاقی فرد و جامعه، اصلاح صفات و رفتار ناپسند، میانه‌روی در ظن و گمان به دیگران، مدیریت و کنترل خشم، احساس مسؤلیت در مقابل سرنوشت یکدیگر، تشویق به برقراری روابط برادرانه، امر به معروف و نهی از منکر نمود پیدا می‌کند.» (سیوری حلی، ۱۴۲۵: ۴۰۲/۱؛ جعفریان، ۱۴۲۸: ۱۰۰۶/۲)

عده لزوم دفاع در مقابل مهاجم برای دفاع از جان، مال و عرض خود یا دیگری را دستور خداوند متعال می‌داند (عوده، ۱۴۰۲: ۴۷۶/۱): فَمَنْ اغْتَدَى عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اغْتَدَى عَلَيْكُمْ وَأَنْتَقُوا اللَّهَ... پس آن کس که تجاوز کند بر شما، شما، تجاوز کنید بر او برابر آنچه بر شما تجاوز کرده است و از خدا پروا نمایید (که از مرز مقابله به مثل تجاوز نکنید) (بقره، ۱۹۴).

مفسران تأکید کرده‌اند تدبیر پیشگیرانه مذکور در این آیه، مفهوم وسیعی دارد و به مسأله قصاص در مقابل قتل یا جنایات دیگر منحصر نیست، بلکه دفاع در قبال امور مالی و دیگر حقوق را به منظور دفع تهاجم و پیشگیری از بزه‌دیدگی شامل می‌شود (مکارم شیرازی، ۱۳۷۴: ۳۳/۲).

با بیان این موضوعات می‌توان گفت توریسم خارجی در کشور نیز می‌تواند از خود در مقابل ظلم دفاع کند و مانع بزهکار در ارتکاب جرم نسبت به خویش گردد. فرد گردشگر باید توان و مقاومت را داشته باشد و زمینه ارتکاب جرم را تسهیل نکند. در سیاست‌های جنایی اسلام تدابیر احتیاطی در قرآن مورد نظر قرار گرفته است.

یکی از این تدابیر احتیاطی تقیه می‌باشد «تقیه به معنای کناره‌گیری از خطر است» (حسینی همدانی، ۱۴۰۴: ۵۱/۳). از نظر اصطلاحی تقیه یعنی «التَّحْفُظُ عَنِ ضَرَرِ الْغَيْرِ بِمُؤَافَقَتِهِ فِي قَوْلِي أَوْ فِعْلِي مُخَالَفَةً لِلْحَقِّ: دوری کردن از ضرر و زیان غیر به وسیله موافقت قولی و عملی با او؛ هر چند این موافقت برخلاف حق باشد» (انصاری، ۱۴۱۴: ۷۱).

علمای شیعه به پیروی از ائمه معصوم (ع)، تقیه را به اقتضای عقل در همه مواقعی که مؤمن در معرض انواع بزه‌دیدگی اعم از جانی، مالی و حیثیتی قرار می‌گیرد، جایز می‌دانند (انصاری، ۱۴۱۴: ۱۹۱)؛ چنانکه امام باقر (ع) می‌فرماید: «التَّقِيَّةُ فِي كُلِّ ضَرُورَةٍ: تقیه در همه مواردی است که مسلمان ناچار می‌شود» (کلینی، ۱۴۰۷: ۲۱۹/۲).

حد نهایی تقیه تا آنجاست که سبب ضرر و زیان مهمتر یا ریختن خون انسان بی‌گناهی نشود. امام باقر (ع) می‌فرماید: انما جُعِلَتِ التَّقِيَّةُ لِيُحَقَّنَ بِهَا الدَّمُ فَإِذَا بَلَغَتِ التَّقِيَّةُ فَلَا تَقِيَّةَ:

ارتقای سطح آگاهی و اطلاعات افراد در خصوص پیشگیری از بزه‌دیدگی مؤثر است، زیرا جهل و عدم آگاهی زمینه‌ساز بزه‌دیدگی می‌باشند. در کلامی از حضرت علی (ع) آمده است: الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ؛ الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ: علم از مال بهتر است؛ علم، تو را حفظ و نگهداری می‌نماید؛ ولی تو باید مال را نگهداری کنی (نهج البلاغه، ۱۳۸۷: ۳۵۴-۳۵۵).

«با آموزش و آگاهی‌رسانی در خصوص حقوقی و تکالیف افراد، می‌توان جامعه را از بزه‌دیدگی مبری ساخت. موضوع اصلی در خصوص اطلاع‌رسانی و آگاهی بخشی بزه‌دیدگان، آگاهی از جرم‌های خطرناک است که فقها نسبت به آن تصریح داشتند.» (موسوی خویی، ۱۳۷۷: ۳۳۵/۱) گردشگر بزه‌دیده اگر آگاهی داشته باشد و نسبت به جرایم خطرناک مطلع باشد می‌تواند از خویش در مقابل بزهکار دفاع نماید و در معرض خطر بزه‌دیدگی قرار نگیرد.

از اصلی‌ترین و مهم‌ترین عللی که بزه‌دیده مورد بزه‌دیدگی قرار می‌گیرد، عدم مقاومت و ظلم‌پذیری فرد بزه‌دیده است که در این خصوص نیز قرآن کریم بیان می‌کند: «... لَا تَظْلِمُونَ وَ لَا تُظْلَمُونَ: به ستم کنید و نه مورد ستم واقع شوید» (بقره / ۲۷۹).

اکثر مجرمین به علت مساعد بودن زمینه جرم و عدم مقاومت بزه‌دیده به بزهکاری روی می‌آورند، زیرا مانعی در راه بزهکاری مجرمان قرار نداشته است. لذا در آموزه‌های فقهی نسبت به انزجار از ظلم روایات شده است؛ اما پذیرش ظلم و تن دادن به بزه‌دیدگی نیز نهی شده است. خداوند در آیات قرآن می‌فرماید: «لَا يَحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ...: خداوند بدگویی بلند و آشکار [مانند غیبت، بهتان، نکوهش، سعایت و نفرین] را دوست ندارد، جز برای کسی که بر او ستم رفته باشد» (نسا / ۱۴۸). «منظور از جهر بالسو صحبت کردن در خصوص ستم‌های ظالم است که در پاسخ‌گویی به رفتار و گفتار ستمکاران بیان شده است» (طبرسی، ۱۳۷۷: ۲۹۸/۱).

«از جمله واجبات کمک به ستم‌دیده و مظلوم است و دست ستمگر را از ستمگری کوتاه می‌کند» (حسینی همدانی، ۱۴۰۴: ۱۱۹/۴) پیش‌بینی حق دفاع مشروع از نفس، مال و عرض نیز در جهت حمایت از بزه‌دیدگان احتمالی می‌باشد. استاد عبدالقادر

به محیط‌های خاص، گروه‌های خاصی از افراد، یا در سطح عمومی جامعه اعمال می‌گردد. (پیشگیری غیرکیفری)

در رابطه با پیشگیری از جرم، به تعداد جرم‌شناسان، طبقه‌بندی‌های مختلف وجود دارد. در یک طبقه‌بندی کلی، پیشگیری را به سه نوع تقسیم‌بندی کرده‌اند: پیشگیری پلیسی، پیشگیری وضعی و پیشگیری اجتماعی (مقیمی)، (۱۳۸۹: ۸۱).

پیشگیری پلیسی از بزهکاری عبارتست از اقدامات اجتماعی و فرهنگی پلیس در راستای ایمن‌سازی جامعه و مقابله با علل و عوامل جرم‌زا آن‌هم نه به مثابه یکی از ارکان نظام کیفری؛ به عبارت دیگر پلیس گذشته از تکلیف خود تحت عنوان یک ضابط قضایی می‌تواند پیش از ارتکاب بزه نیز دخالت و اقدام نماید، چراکه پلیس اصولاً و به صورت سنتی پس از ارتکاب بزه وارد عمل می‌گردد اما از پلیس اداری و پلیس غیر ضابط یا به دیگر سخن از پلیس پیشگیری می‌توان توقع داشت که پیش از ارتکاب بزه نیز دخالت و اقداماتی بنا بر اقتضای وضعیت اجتماعی - فرهنگی صورت بدهد تا بزه و کجروی رخ ندهد. در این گونه از پیشگیری، همکاری مردم در ارتقاء عملکرد پلیس در امر پیشگیری تأثیرگذار می‌باشد.

نوع دوم پیشگیری وضعی می‌باشد که عبارتست از اتخاذ و اعمال اقدامات پیشگیرانه که هدف و مقصودش محدود و یا حذف نمودن فرصت‌ها و موقعیت‌های مناسب جهت ارتکاب بزه است. این گونه پیشگیری قصد آن دارد که فرصت‌های مناسب جهت وقوع جرم، مناسبت‌ها و اوضاع و احوال مشرف بر ارتکاب بزه را محدود کرده و یا از بین ببرد. (Agarwal, 2016: 8) این مسأله در رابطه با جرایم عمد و بطور کلی جرایمی نظیر دزدی و یا قتل‌هایی که بر اساس رابطه قبلی میان بزهکار و بزه‌دیده صورت می‌گیرد (قتل‌های تعارض‌آمیز)، قابل اجرا و اعمال می‌باشد. بدین ترتیب در این گونه از پیشگیری، علاوه بر اعمال اقدامات اجتماعی که در حقیقت ناظر بر پیشگیری از بزهکار شدن افراد بوده؛ بایستی اقدامات دیگری نیز صورت داد که ناظر بر پیشگیری از بزه‌دیدگی افراد و دارایی آنهاست. پیشگیری وضعی از نظر مالی هزینه‌بر است. دولت باید روشنایی فلان محله یا خیابان

همانا تقیه قرار داده شده است تا خون‌ها [نفوس] مصون بماند؛ پس هرگاه کار به قتل و خونریزی رسید، دیگر تقیه جایز [مشروع] نیست (طوسی، ۱۴۰۷: ۱۷۲/۶).

راهکار دوم توریه می‌باشد که عبارت است از اینکه منظور گوینده عبارت، معنای صحیح و مطابق واقع آن است [دروغ نمی‌گوید]؛ اما هدف او از بیان چنین عبارتی، آن است که مخاطب (چه همه مخاطبان و چه مخاطبان و چه مخاطبی خاص)، معنایی خلاف معنای واقعی را که نزد او ظهور دارد، از آن برداشت کنند (انصاری، ۱۴۱۵: ۱۷/۲).

توریه، نوعی حرف زدن است که در آن نه دروغ گفته می‌شود و نه راست. این روش، نوعی پنهان کاری است که به منظور خلاصی از دروغ به کار گرفته می‌شود (بهجت، ۱۳۷۵: ۴۷۶؛ مجلسی، ۱۴۰۴: ۵۰/۱۲).

با توجه به نظر فقها و قرآن کریم می‌توان گفت بزه‌دیدگی به هیچ عنوان مورد قبول فقها و اسلام نبوده است. لذا توریسم خارجی نیز مانند افرادی که در جامعه هستند نمی‌توان مورد بزه‌دیدگی قرار گیرند.

۲- تدابیر پیشگیرانه

جرم یا بزه یک پدیده پیچیده و مفهومی متغیر در زمان و مکان است که دیدگاه‌های مختلفی نسبت به آن وجود دارد. نقطه تلاقی آنها، اعمال کنترل بر آن است. مدت‌های مدیدی تصور می‌شد که تنها روش و بهترین اقدام برای کنترل جرم، در چارچوب سیستم عدالت کیفری ایجاد شده است و از طریق اعمال مجازات صورت می‌گیرد. در اینجا جلوگیری از ارتکاب مجدد بزه مدنظر نبوده بلکه اقداماتی مورد توجه می‌باشند که ناظر بر پیش از وقوع جرم و یا پیشگیری در وضعیت ماقبل جنایی می‌باشند. در این مفهوم پیشگیری، از جمله ابزارها و امکانات سیاست جنایی به شمار می‌رود و از آن در کنار پیشگیری کیفری، به مثابه یک مکانیسم مکمل بهره‌گیری می‌شود. بنابراین پیشگیری به معنای خاص شامل تدابیر غیر قهرآمیزی می‌شود که خارج از نظام کیفری و بوسیله جامعه مدنی و یا با همکاری بخش عمومی نسبت

۳- کاهش جاذبه آماجها حذف آماجها منافع بالقوه ناشی از ارتکاب جرم را دور از دسترس بزهکاران بالقوه نگه می‌دارد که دربرگیرنده ارائه بلیط در عوض پول، استفاده از تلفن‌های کارتی به جای سکه‌ای، استفاده از صندوق‌های قفل شونده زمانی، علامتگذاری اموال و غیره می‌باشد.

پیشگیری وضعی از جرم در بردارنده طیف وسیعی از فعالیت‌ها و اقدامات مقابله با جرم است. این تنوع را در مثال‌های فوق‌الذکر به راحتی می‌توان مشاهده کرد (رزنبام و دیگران، ۱۳۷۹: ۱۶۴)

پیشگیری اجتماعی شامل اقدامات اساسی، عمیق و طولانی مدت در مورد افراد و محیط اطرافشان است. در این باره غالباً دو گونه طرز تفکر هم از لحاظ نظری و هم از حیث عملی مورد توجه واقع شده است. از این دو دیدگاه به عنوان دیدگاه ساختاری یا معماری و دیدگاه تفریحی و سرگرمی در چارچوب «اوقات فراغت» یاد می‌نمایند. به عبارت دیگر به موضوع ساخت‌وساز خیابانها، محلات و شهرک‌های جدید از نظر مباحث امنیتی در رابطه با جرم مورد توجه قرار می‌گیرد. رویکرد دیگر مبتنی بر تنظیم اوقات فراغت و مسائل فرهنگی بوده که بالأخص موضوع جوانان را مورد توجه قرار داده است. اوقات فراغت بایستی به گونه‌ای تنظیم گردد که زمان آزاد جوانان را به شکل متنوعی پر نماید تا این جوانان به بزهکاری نسبت به گردشگران روی نیاورند. در خصوص پیشگیری اجتماعی از نوع محیطی، اقدامات ناظر بر محیط بوده و سیاست شهرسازی و توسعه شهرها ضمن در نظر گرفتن ابعاد جرم‌زای آن بایستی مدنظر واقع شود. از این رو باید ساخت‌وساز شهرها، بلوک‌ها و برج‌ها مسبوق به بررسی‌های جرم‌شناختی و جامعه‌شناختی باشد (غفوری، ۱۳۹۴: ۱۲۰).

نقطه تمرکز تئوری‌های توجیه‌کننده جرایم علیه گردشگران، تمرکز بر عنصر موقعیت و فرصت بود. بنابراین راهکارها و اقدامات پیشگیرانه نیز بایستی متضمن از بین بردن فرصت‌ها و دخالت در اوضاع و احوال قبل از وقوع جرم باشد. این امر به نظریه پیشگیری وضعی از جرم و پیشگیری اجتماعی از نوع محیطی منتهی می‌شود (Averdijk, 2011: 132).

را که مکان معامله و مصرف مواد مخدر، دزدی خودرو یا سرقت مقرون به آزار و اذیت بوده را تأمین و تقویت نماید که این مسأله فی‌نفسه در بردارنده بار مالی جدیدی خواهد بود (غفوری، ۱۳۹۴: ۱۲۰).

آقای «کلارک» پیشگیری وضعی از بزهکاری را به مثابه اقدامات قابل برآورد و سنجش جهت مبارزه با بزه دانسته است. این قبیل اقدامات معطوف به اقسام خاصی از جرایم بوده و از راه اعمال مدیریت یا دخالت در محیط بلاواسطه به روشی پایدار و سیستماتیک موجب کاهش فرصت‌های جرم و افزایش مخاطرات و هزینه‌های وقوع آن؛ که همیشه مورد توجه جمع کثیری از بزهکاران بوده، می‌گردد (رزنبام و دیگران، ۱۳۷۹: ۱۶۳).

کلارک تکنیک‌هایی را که می‌توان آنها را مضمون استراتژی عمده کاهش فرصت‌های جرم و تغییر در محیط دانست، در سه گروه تفکیک کرده است:

۱- افزایش اقدامات لازم: قصد این دسته از استراتژی‌ها تحت تأثیر قرار دادن تلاش‌ها و اقدامات لازم برای ارتکاب جرم توسط مجرم است. فنون تقویت آماج جرم مانند قفل فرمان در اتومبیل‌ها، کنترل دسترسی به آماج‌ها و حمایت و حفاظت از آنها، فنون منحرف کردن مجرمین برای جلوگیری از مواجهه بین بزهکار و بزه‌دیده و همچنین تسهیل‌کننده‌ها مانند استفاده از کارت‌های اعتباری به جای پول در این دسته جای می‌گیرند.

۲- افزایش خطرات ارتکاب جرم: کاربرد این روشها سبب می‌شود که مجرم بالقوه در مرحله تصمیم‌گیری، خطر دیده شدن، گرفتار شدن و تعقیب را بالا فرض می‌کند. این سازوکارها شامل استفاده از نمایش‌دهنده‌های ورود و خروج برای مشکل کردن ورود برخی اشیاء به محل‌های خاص، مراقبت و نظارت رسمی شامل حضور پلیس‌های یونیفرم پوش دوربین‌های امنیتی و غیره، مراقبت و نظارت کارکنان شامل بلیت فروشان نگهبانان هتل‌ها و غیره مراقبت و نظارت طبیعی مانند روشنایی بیشتر خیابان‌ها یا طرح‌های مراقبت محله‌ای می‌باشند.

۲-۱- همکاری و هماهنگی دستگاهها و مؤسسات مربوط

توسعه و تقویت همکاری و ارتباط بین دستگاه‌های اجرای قانون و ادارات گردشگری، سازمان‌های متعدد و بخش خصوصی فعال در صنعت گردشگری همانند هتلداران و مالکین آژانس‌های بزرگ مسافرتی، موجب افزایش اقدامات مؤثر برای بالا بردن امنیت و ایمنی گردشگران می‌شود و بدینوسیله با کاهش میزان جرایم و افزایش امنیت و عدم احساس ناامنی زیبایی و جذابیت مقاصد گردشگری افزایش می‌یابد. مقامات مرتبط با این صنعت بایستی به آخرین آمارهای این جرایم مجهز شوند تا عمق و شدت فاجعه و الگوهای بزه‌دیدگی گردشگران را تعیین و نیز زمانها و مکان‌هایی که انواع جدی و مهم جرایم علیه گردشگران بیشترین احتمال وقوع را داراست، تشخیص داده شود تا بتوان با آگاهی بیشتر اقدامات لازم را به انجام رساند. بنابراین می‌توان گفت که فقدان همکاری و مساعدت دستگاه‌های مربوطه نقطه ضعف عمده در برخورد با جرایم مرتبط با گردشگری است. (Mataković, 2023: 62)

همچنین مؤسسات اجرایی و به خصوص دستگاه‌های تبلیغاتی مانع از تحریک احساسات عمومی نسبت به گردشگری شده و در نهایت اجازه ندهند که گردشگران به قربانیان مجاز و «مشروع» تبدیل شوند. بدیهی است اگر جامعه و ساختار آن طوری باشد که آشکارا یا به طور ضمنی فعالیت‌های ضد گردشگری را تأیید یا حداقل در برابر آن سکوت کنند، آن وقت قربانی‌سازی گردشگران راحت‌تر و سهل‌تر می‌شود. نهایتاً برای کنترل میزان جرایم مرتبط با گردشگری و ایجاد امنیت برای آنان که لازمه توسعه این صنعت است، نیاز به اعمال مشترک و همگانی وجود دارد. (Duha, 2014: 16)

۲-۲- اقدامات پلیسی

پلیس در قوانین و مقررات و همچنین در افکار عمومی همیشه همراه و مرتبط با عنوان ضابط قضایی و با مأموریت کشف جرم، دستگیری مجرمین و من حیث‌المجموع با عبارت «سرکوبی بزه و بزهار» بوده و از این‌رو نقش پلیس به طور سنتی تنها در چارچوب نظام کیفری قابل تصور می‌باشد. اما از یک طرف در راستای تأکید دستاوردهای جرم‌شناختی بر فایده

و تأثیر پیشگیری بر کاهش میزان جرایم و از طرف دیگر پذیرش نظری - عملی نهاد پیشگیری به مثابه حوزه جدید سیاست جنایی در کنار قلمرو سنتی آن یعنی سرکوبی، نوع نگرش و اشکال جدیدی از مأموریت و تکلیف پلیس در جامعه، از سالهای آغازین دهه هفتاد میلادی ایجاد و مطرح گردیده است (حسینی و شریفی، ۱۳۹۴: ۱۳).

بدین ترتیب اقسام جدید پلیس اداری یا قضایی، با وظایف متنوع و با حوزه‌های وظیفه مشخص و معین به منظور رسیدگی به وضعیت‌های خاص در کنار پلیس سنتی ایجاد شد که می‌توان به پلیس ویژه شورش، پلیس قضایی و غیره اشاره کرد. نمونه جدید این نوع پلیس، پلیس گردشگری است. در برخی کشورها برای نگهداری و حفاظت از گردشگران در چارچوب قوانین و مقررات «ادارات حمایتی یا پلیس ویژه» تشکیل داده‌اند. بنابراین پلیس، نیروی اصلی و مبنای اجرای قانون در اکثر کشورها برای تأمین و فراهم آوردن حمایت و مساعدت به کلیه افراد در داخل قلمرو قضایی انگاشته شده است. ولی به دلیل اینکه گردشگران اغلب با مسائل و مشکلات متعددی مواجه می‌شوند و نیز ممکن است در معرض تهدیدات و خطرات بیشتر و جدی‌تر و نیز سواستفاده مأمورین عادی پلیس بویژه در کشورهای جهان سوم قرار گیرند، در برخی کشورها ادارات و بخش‌های خاصی به توصیه سازمان جهانی گردشگری، برای حمایت و حفاظت از آنان تأسیس شده که به پلیس گردشگری معروف شده است. این پلیس بهتر از پلیس محلی قادر به برقراری ارتباط و گفتگو با گردشگران با زبان خودشان و یا زبان بین‌المللی است که به کلیه مواردی که به نوعی گردشگران در آن دخیل هستند، رسیدگی می‌کنند و قطعاً در طولانی مدت، تأثیر بسیار مثبت بر وجهه گردشگری خواهد گذاشت.

علاوه بر آن، بایستی کارآیی گشت‌های پلیسی را در نقاط جرم خیز اماکن گردشگری به خصوص در شب تسهیل و افزایش داد و حتی دستورالعمل‌هایی برای توسعه و بهبود این امر مقرر کرده و انگیزه افراد پلیس را برای دخالت بهتر در جرایم مربوط به این صنعت افزایش داد.

جزایر، خارج از محوطه‌های شنا، لباس مناسب بپوشند تا حس خشونت و اعتراض مردم محلی را تحریک نکنند. آنان همچنین به بازدیدکنندگان در مورد گرانفروشی نصایح لازم را ارائه و توصیه می‌کنند که از فروشندگان قابل اعتماد و اطمینان خرید نمایند به‌ویژه آنهایی که تأیید و موافقت مقامات رسمی را دریافت کرده و بر چسب قیمت رسمی را نیز ضمیمه کرده باشند. (Averdijk, 2011: 133)

۲-۴- نقش مردم و آموزش جوامع محلی

آموزش مردم جوامع محلی در خصوص فواید گردشگری و زدودن این نکته از ذهن مردم که گردشگران آدم‌هایی عیاش و خوشگذران نیستند و هدف از توسعه و حمایت از آنان، حمایت از این نوع اشخاص که از فرصت ایجاد شده، برای اجرای نیات غیر قانونی خود استفاده می‌کنند، نیست. اعمال آنان فرهنگ و آداب و رسوم ملی را تهدید نمی‌کند؛ بلکه عاملی برای صلح و گفتگوی تمدن‌هاست. این امر را می‌توان از طریق نصب تابلوهایی که نشانگر دوستی محلی‌ها با گردشگران است و تلاش‌های دیگر در رسانه‌های گروهی و مدارس و دانشگاه‌ها ایفا کرد. چنین ابتکاراتی در مقاصد پرجمعیت و با ازدحام بالای گردشگران، می‌تواند گام‌هایی سریع و در عین حال مؤثر در درازمدت باشد، زیرا این امر موجب افزایش کنترل اجتماعی و نظارت غیر رسمی و مردمی می‌شود که در کنار سایر عوامل و اقدامات بهترین عامل پیشگیرانه می‌باشد. این استراتژی‌های بلندمدت در خصوص برنامه‌های فعال‌سازی و مشارکت مردم و برنامه‌های کوتاه مدتی چون اختصاص درصدی از درآمدهای ناشی از گردشگری به مردم محلی آن منطقه، نه تنها موجب کاهش دشمنی آنان با این صنعت می‌شود بلکه مشارکت و نظارت بیشتر آنان را سبب شده و این امر نه تنها فرصت‌های ارتکاب جرم را از مجرمان بالقوه می‌گیرد بلکه هزینه‌های ارتکاب جرم را افزایش می‌دهد. این امر در «برمودا» و «فیجی» با موفقیت انجام گرفته، به طوری که بزه‌دیدگی گردشگران در آنجا بسیار پایین است. (Mawby, 2014: 297) همچنین در برنامه‌های توسعه این صنعت، مواردی که فاصله بین گردشگران و مردم محلی را افزایش و موجبات دشمنی و

در سال‌های اخیر، نقش خدماتی پلیس به ویژه در مقابل قربانیان جرایم مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است. با وجود این، این موضوع که تا حد قربانیان توریست نیازمند حمایت ویژه پلیس هستند کمتر مورد توجه قرار گرفته است. با وجود این، واحدهای ویژه و تخصصی پلیس توریست در چندین کشور استقرار یافته است. یکی از نقش‌های پلیس گردشگر، می‌تواند پاسخگویی به قربانیان توریست، دریافت اطلاعات اضافی، حمایت عاطفی، کمک عملی باشد. با وجود این، نقش آنها می‌تواند شامل گشت‌های پلیس گردشگری باشد اگرچه در بیشتر موارد روی توریست‌های مجرم متمرکز می‌شوند. توریست‌های قربانی، همچنین خدمات ارائه شده توسط پلیس ویژه توریسم می‌تواند با توجه به ماهیت و ویژگی‌های قربانیان متفاوت باشد (Agarwal, 2016: 4).

۲-۳- ادارات گردشگری

مقامات اماکن گردشگری به عنوان متولی اصلی این صنعت بایستی با تهیه و پخش جزوه‌های آموزشی، نصایح، رهنمودها و ارشادات لازم را به گردشگران ارائه داده و آنان را از خطرات و تهدیدات بالقوه آگاه نمایند و نیز آموزش‌های دوره‌ای در خصوص امنیت و ایمنی برای کارگران شاغل در این صنعت برگزار کنند (Cohn, 1992: 8)

دسترچه‌ها و جزوات مذکور به قصد افزایش اطلاعات و آگاهی‌های گردشگران در شناخت موقعیت اماکنی که ممکن است برایشان تهدید یا خطری را ایجاد کند تهیه و توزیع می‌شود و در زمینه‌های فوق هشدارهای لازم را به آنان ارائه و نیز موقعیت و جهت اولیه این نوع اماکن را برای آنان تشریح می‌کنند. این اطلاعات علاوه بر این، می‌تواند شامل محل‌های ناامن و جرم خیز اطراف مؤسسات گردشگری و مراکز رفت و آمد گردشگران و سایر اطلاعات ضروری باشد. برای مثال؛ در تایلند، مقامات مربوطه پوسترهایی را تهیه و نصب کرده‌اند که به گردشگران در خصوص عملیات‌های کلاهبردانه در مورد جواهرآلات و سایر اشیاء قیمتی هشدار داده و آنها را راهنمایی می‌کند و توصیه‌هایی مبنی بر اینکه محل جواهرآلات خود را محرمانه و مخفی نگه دارند ارائه می‌دهد یا در کاراییب و سایر مقاصد توصیه می‌کنند که در

جیب‌بری، یا اطلاعات خاص در مورد مسیرهای خطرناک و محیط‌های اطراف اماکن گردشگری باشد.

بعد از ذکر کلیاتی راجع به اشخاص همراه گردشگران، به اقداماتی که بایستی توسط هر یک از آنان برای پیشگیری از وقوع جرم صورت گیرد اشاره می‌کنیم:

کارکنان هتل‌ها و راهنمایان تور مهمترین اقدامات پیشگیرانه پیشنهادی این است که سرپرستان تورها یا راهنمایان از لحاظ استراتژیکی و تاکتیکی بایستی یونیفرم پلیس بپوشند (بدون سلاح) و در مناطقی که تعداد زیادی از گردشگران در طول روز حضور دارند، نگرهبانی بدهند. زیرا حضور پلیس و گشت‌زنی آن و در عین حال قابل رویت بودنش یک عامل بازدارنده است. این اشخاص معمولاً کارمندان و مستخدمین ادارات دولتی گردشگری هستند.

کارمندان هتل‌ها و نگرهبانان آن می‌توانند مراقبت و محافظت غیررسمی داشته و با اقدام به مراقبت از خطر وقوع جرم بکاهند. (رزنیام و دیگران، ۱۳۷۹: ۱۶۶) (با افزایش خطر هزینه‌های ارتکاب جرم بالا رفته و مطابق تئوری اقتصادی جرم، مجرم از ارتکاب جرم منصرف می‌شود). آن‌ها می‌توانند از طریق توزیع و پخش پیام‌های ایمنی برای تازه واردین یا نصب این پیام‌ها در محل‌های قابل دید در اتاق‌های هتل و رستوران‌ها، اقدامات احتیاطی را به عمل آورند. چنین تابلوهایی می‌تواند شامل توجه دقیق به هشدارهای ایمنی در خصوص قفل کردن درها و پنجره‌های اتاق‌ها و وسایل نقلیه بدون سرنشین، حمل نکردن پول نقد و نگهداری اشیای قیمتی در محل‌های غیر قابل رویت باشد. این کارکنان و نیز رانندگان تاکسی و فروشندگان و دیگر اشخاص محلی که به نحوی در تماس مرتب و نزدیک با گردشگران هستند؛ یک منبع روزمره و مهم برای ارائه توصیه‌های ایمنی به آنها هستند. این افراد می‌توانند تدابیر و اقدامات امنیتی را نسبت به میهمانان یادآوری یا خودشان به کار گیرند تا بزه‌دیدگی آنان را کاهش دهند (Mawby, 2014: 299).

مالکین هتل‌ها: این‌ها می‌توانند با استفاده از اتاق‌های با قفل‌های الکترونیکی، ایمنی‌سازی محوطه‌های جلویی هتل،

خصوصیت و نیز عصبانیت و رنجش جامعه را بوجود می‌آورد، بایستی مورد تجدیدنظر قرار گیرد.

۲-۵- سازمان‌های بین‌المللی

این سازمانها قادرند با تهیه و توزیع منشور اخلاقیات گردشگری، منشور قانونی حقوق و حمایت‌های قانونی و پلیسی از گردشگری و ترویج و ارائه آن به کلیه کشورها، حقوق گردشگری را جهانی کرده و کشورها را مجبور به انجام اقدامات پیشگیرانه در جهت حفظ حقوق آنان بنمایند. آن‌ها می‌توانند پیوندهای مستحکمی بین اعضای سازمان جهانی گردشگری در زمینه توسعه این صنعت و فراهم کردن امنیت برای آنان بوجود آورند. جرایم، مجازات‌ها و نحوه آیین دادرسی کیفری سریع را به عنوان مقررات متحدالشکل در همه کشورها ایجاد نمایند. اقدامات WTO و تلاش‌های آن سازمان در برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی و صدور بیانیه‌های مورد بحث در همین رساله نمونه‌ای از این اقدامات محسوب می‌شود. (Duha, 2014:19)

این سازمان‌ها می‌توانند توافق‌نامه‌هایی در زمینه اقدامات غیرقانونی از قبیل سرقت و جابجایی آثار هنری و گردشگری جنسی و سایر موارد وضع کرده و از این طریق موجبات استرداد سریع مجرمین را فراهم کنند که نتیجه‌اش سلب امکان فرار مجرمین و افزایش هزینه‌های ارتکاب جرم می‌باشد.

۲-۶- اشخاص همراه گردشگران

این اشخاص- مدیران تور، راهنمایان گردشگران و سایر پرسنل همراه- فصل مشترک بین گردشگران و اماکن گردشگری جامعه میزبان هستند. آن‌ها در تأمین و بیان اطلاعاتی که موجب ایجاد احساس تعلق فرهنگی برای گردشگران شود، مسؤولیت مشترک دارند و نیز بایستی بایدها و نبایدها، توصیه‌ها و هشدارهای امنیتی را در جریان سیاحت در اختیارشان قرار دهند. اطلاع‌رسانی کافی برای گردشگران در مورد امنیت و ایمنی و اقدامات احتیاطی بایستی در آغاز برنامه سفر انجام گیرد و در طول سفر نیز تکرار شود. این راهنمایی‌ها و نصایح ممکن است دربرگیرنده هشدارهای مربوط به نقاط جرم خیز شهر و خطر جرایم کوچک مانند

مقصد بکند و این اصل بایستی به عنوان یکی از حقوق اولیه مصرف‌کنندگان مورد حمایت مقنن قرار گیرد (Mataković, 2023: 63).

۲-۷- پیشگیری توسط هتل‌ها

سرعت عمل در وقوع جرم نسبت به گردشگران در هتل‌ها و مؤسسات اقامتی یکی از ویژگی‌های اصلی جرایم علیه آنهاست؛ و این سرعت عمل براساس دو موضوع صورت می‌گیرد:

الف) داشتن اطلاعات کافی درباره جزئیات و زیربوم ساختمان یعنی نقشه معماری آنها؛

ب) سرعت عمل مادی که باز هم تا حد بسیار زیادی به دلیل طراحی ساختمان است.

موارد زیر رهنمودهای کلی و عامی هستند که هنگام طراحی هتل‌ها و مؤسسات اقامتی جدید، می‌توانند مورد دقت و توجه قرار گیرند:

۱- بایستی دور هتل نرده یا حفاظی کشیده شود. با چنین اقداماتی می‌توان از نفوذ و تجاوز افراد غیر مسؤول جلوگیری و آن را قابل کنترل ساخت. این حفاظ ترجیحاً می‌تواند یک مانع مادی مانند دیوار یا دوربین مادون قرمز، دوربین مدار بسته یا دوربین‌های مراقبت و نظارت باشد.

۲- یک راه یا مسیر مشخصی در طرف داخل حفاظ (دیوار) و نزدیک به آن بایستی تعبیه شده و شب‌ها به اندازه کافی روشنایی داشته باشد.

۳- کلیه اتاق‌ها و پنجره‌های طبقه همکف و اول، به استثنای سالن استراحت (انتظار)، سالن غذاخوری یا سلف کافه تریا، باید به اندازه کافی باریک و محدود بوده یا نرده داشته باشد تا از ورود مخفیانه سرویس و متجاوزین به داخل ساختمان از طریق آنها، پیشگیری شود.

۴- یک راه و مسیر مستقیم، باز و آشکار در اطراف ساختمان و نزدیک به آن بایستی تعبیه شود، تا دسترسی به هر چهار طرف آن راحت و آسان شده و در مواقع خطر ماشین‌های

ایجاد و نصب صندوق امانت، مراقبت و نظارت دوربین‌ها، تأمین روشنایی پارکینگ‌ها و کنترل ورود و خروج به آن و حضور تمام وقت مأمورین امنیت خصوصی، آمار جرایم را در این اماکن تنزل بخشند (Cohn, 1992: 9). آنان بایستی با ایجاد حصارها، سدها و موانع قانونی مثل بازرسی‌ها، مانع دسترسی مجرمین به گردشگران بشوند. ساختمان هتل‌ها و تفریحگاه‌ها به گونه‌ای قابل دفاع و غیرقابل نفوذ طراحی شده و مجهز به دستگاه‌ها و ابزارهای ایمنی علمی باشند تا امنیت میهمانان را تأمین کنند.

مدیران تور: مدیران گردشگری بایستی بازدیدکنندگان را با نقش و وظیفه خود برای انجام اقداماتی به منظور کمتر در آماج قرار گرفتن، آشنا سازند و رفتارهایی را که در مناطق خاصی از شهر مناسب نیست، به آنان یادآوری کنند.

آن‌ها بلکه برای راضی نگه داشتن مشتریان خود و اینکه در آینده نیز احتمال و شانس ارائه خدمات به آنان را داشته باشند، باید تدابیر احتیاطی را به عمل بیاورند. از این دیدگاه، فوری‌ترین و ابتدایی‌ترین وظیفه مدیران تور، در امنیت و سلامت نگه داشتن مشتریان خود و اجتناب از قرار دادن آنان در معرض خطرات و ریسک‌های غیر ضروری است. در وهله اول، آنان بایستی مقاصد و اماکنی را انتخاب نمایند که تا حد ممکن کمترین خطر و آمار پایین جرم را داشته باشد. در ثانی بایستی توضیحات لازم را در مورد نقاط و اماکن موردنظر به تفصیل برای متقاضی بازگو کنند، به خصوص اینکه آخرین مشاوره‌های وزارت خارجه در خصوص سابقه و مسائل تروریستی و خشونت در کشور مقصد را برای آنان بیان کند (Ryan, 1993: 180).

مدیران آژانس‌های مسافرتی به دلیل احتمال لغو مسافرت دوست ندارند که مشتریان بالقوه خود را از مسائل فوق آگاه نمایند. لیکن مطلع شدن مشتریان بعد از رسیدن به مقصد منطقی نیست، زیرا سبب ایجاد اضطراب‌های غیرضروری می‌شود که دارای عواقب و نتایج پیچیده و بفرنجی است. بنابراین مدیران آژانس‌ها بایستی اطلاعات کافی را به مشتریان ارائه بدهند به طوری این اطلاعات به مشتری امکان دهد که قضاوت معقولی را درباره ماهیت یک منطقه و

خصوص نظارت لازم بر کلیه قسمت‌های آن را داشته باشد (خالقی، ۱۳۹۵: ۵۴).

نتیجه‌گیری

تردیدی وجود ندارد که در مناطق دارای جهانگردان زیاد اشخاصی نیز حضور پیدا می‌کنند که از این موقعیت سو استفاده کرده و جرایمی را علیه جهانگردان مرتکب شوند. دلایل واضحی برای اینکه جهانگردان، بیش از اشخاص محلی، قربانی جرم واقع شوند وجود دارد. آنان معمولاً مقدار زیادی پول نقد، جواهرات و وسایلی چون دوربین به همراه دارند که سارقین، پس از سرقت آنها، به سهولت بیشتری قادر به فروختنشان می‌باشند. جهانگردان، برای حداکثر استفاده از وقت و امکانات، معمولاً تا دیروقت مشغول گشت و گذار بوده و چه بسا محل‌ها و اماکنی بروند که حتی برای اشخاص محلی ناامن محسوب می‌شوند. آنان معمولاً فرصت و حوصله لازم را برای تعقیب جرایم و مجرمین و حتی اقامه دعوی ندارند.

زمینه دیگری که ارتکاب جرم علیه جهانگردان را تقویت می‌کند، برخوردهای بین آنان با اشخاص محلی است، که در ایران نیز نمونه‌هایی از آن مشاهده شده است. این برخورد می‌تواند ناشی از عواملی چون عدم رعایت معیارهای مورد قبول افراد محلی از لحاظ طرز لباس پوشیدن، سخن گفتن یا رفتارکردن باشد، که گاهی باعث مخالفت شدید اشخاص محلی با پدیده جهانگردی و جهانگردان می‌شود.

جلوگیری از خطرات احتمالی که فرد یا اجتماعات بشری را مورد تهدید قرار می‌دهد؛ و برقراری امنیت در منطقه‌ای باعث رشد و توسعه توریسم می‌شود؛ و تلاش در جهت ایجاد امنیت داخلی و خارجی برای جلوگیری از حرکات تروریستی و ربودن جهانگردان موجب افزایش جهانگرد به کشور و رونق و توسعه جهانگردی، افزایش درآمد و ایجاد ثبات می‌گردد. متأسفانه گردشگران به آسانی طعمه جنایتکاران می‌شوند. گردشگران از مناطق و موقعیت‌های خطرناکی که می‌توانند آستان جنایات غیرطبیعی باشند، اطلاعی ندارند سارقان و متجاوزان به راحتی به گردشگران تعدی می‌کنند، زیرا گردشگران به آسانی شناسایی می‌شوند و معمولاً در برابر حملات بی‌دفاع و

امداد بتوانند به راحتی تردد کنند. این امر هنگام تخلیه میهمانان از طبقات فوقانی بسیار ضروری خواهد بود.

۵- مسیرها و راهروهای منتهی به ورودی اصلی هتل (درب اصلی) بایستی پیچ و خم دارو به صورت منحنی باشد تا اجازه ندهد ماشین‌ها با سرعت زیاد از خیابان به طرف داخل حرکت یا از آن خارج شوند. باغ‌ها و باغچه‌های موجود در دو طرف این راه‌ها نایستی همسطح راه باشد، تا ماشینی که با سرعت زیاد در حال حرکت است، نتواند به راحتی از آنها برای دور زدن سریع و در نهایت فرار استفاده کند. در ضمن این راه‌ها باید جذاب و زیبا هم باشند.

۶- بهتر است از یک زنجیر یا مانع مستقیم و محکم دیگری در جلوی درب اصلی هتل استفاده شود تا جلوی استفاده از سلاح توسط ماشین‌هایی که با سرعت زیاد از آن وارد یا خارج می‌شوند را بگیرد.

۷- نزدیک درب اصلی هتل یا دیوارهای آن نباید از دیوار گیاهی یا پوشش گیاهی بلند استفاده کرد زیرا مانع دید و در نهایت مانع پیشگیری از ورود غیر مجاز و اختفا مواد منفجره می‌شود.

۸- استفاده از شیشه، اسباب و اشیایی که به راحتی جدا شدنی هستند و دکوراسیون‌ها در فضای عمومی موجود در طبقه همکف بایستی به حداقل برسد. این بدان معنی نیست که استفاده از شیشه در ورودی اصلی یا تالار نشیمن کلاً حذف شود، زیرا در صورت وقوع انفجار خلایی که در اثر آن ایجاد می‌شود یا فشار حاصله از گازها موجب شکستن آنها و در نتیجه باز شدن دریچه ایمنی می‌شود. در حقیقت فقدان آنها ممکن است سبب آسیب‌دیدن کل ساختمان و فاجعه‌ای مصیبت بار شود.

۹- مسوول هتل‌ها بایستی میهمانشان را در مقابل مسائل مجرمانه متداول در آنها از قبیل سرقت (که مهمترین و رایج‌ترین جرم مورد گزارش در این نوع اماکن است مورد حمایت و حفاظت قرار دهند. از بین کارکنان هتل بایستی یک نفر به عنوان مسوول کنترل برنامه امنیتی باشد و در این

این مسأله به وضوح روی تصمیم توریسم تأثیر می‌گذارد، اگر ساختمان‌ها و سازه‌های بلند با کیفیت پایین فضای قابل دفاع، پیاده‌روهایی که امکان نظارت عمومی روی آنها وجود ندارد و از کیفیت روشنایی پایینی برخوردار باشند، در مناطق توریستی به وفور یافت می‌شود. در این صورت شرایط وقوع جرم بدتر خواهد شد. لذا، در نظر گرفتن موضوع طراحی می‌تواند یکی از روش‌های بهبود و ارتقا امنیت در مناطق تفریحی باشد.

لذا موضوع CPTED یا پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی در مناطق توریستی بسیار حائز اهمیت است و همچنین نقش پلیس به عنوان مشاور در این حوزه پررنگ شده است. تقویت آماج جرم نیز به عنوان یک استراتژی برای کاهش جرم علیه توریست‌ها قابل بررسی است که می‌تواند شامل فضاهای عمومی و نیمه عمومی باشد. تقویت آماج جرم می‌تواند شامل بهبود روشنایی خیابان‌ها و یا تکنولوژی‌های پیشرفته‌تر باشد. از اموال عمومی و خصوصی با استفاده از قفل پنجره‌ها، قفل اضافی درها، سنسورهای تایمردار، آلارم دزدگیر و غیره می‌توان محافظت نمود. استفاده از دوربین‌های مدار بسته نیز به سرعت از دهه ۱۹۹۰ گسترش یافته است.

ملاحظات اخلاقی: در این پژوهش تمامی ملاحظات اخلاقی رعایت گردیده است.

تعارض منافع: نگارش این مقاله، فاقد هرگونه تعارض منافی بوده است.

سهام نویسندگان:

حسین یزدی: جمع‌آوری مطالب و تدوین مقاله
 مهدی اسماعیلی: ارائه ایده و موضوع.
 اصغر عباسی: معرفی منابع.
 کلیه نویسندگان به صورت برابر در تهیه و تدوین پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند

تشکر و قدردانی: لازم است از اساتید گرامی که در تدوین و ارائه انتقادات باعث غنای مقاله شدند، قدردانی نمایم.

بدون تجهیزات‌اند. برخی اوقات جاذبه‌های مشهور گردشگری مانند پارک‌ها و یا سواحل در چند قدمی هتل‌ها قرار دارند، تا گاهی قدم زدن برای رسیدن به این نواحی ممکن است گردشگران را مستقیم به منطقه‌ای برساند که بسیار جرم است. در صورت وجود چنین مناطقی باید در راستای اطلاع‌رسانی به بازدیدکنندگان و مهمانان بسیار کوشید. جنایات علیه گردشگران منجر به بدنامی و تصویر ناخوشایند در اذهان بازدیدکنندگان می‌شود.

استراتژی‌های کاهش آسیب با هدف رفع مشکلات توریست‌های بزه‌دیده معرفی می‌شوند. از بسیاری جهات، رویکردهای کلی برای کاهش آسیب به این دسته از توریست‌ها وجود دارد از جمله سیاست‌هایی که شامل جبران خسارت مالی برای توریست‌های قربانی و خدمات حمایتی ویژه و تخصص برای قربانیان می‌باشد. پلیس ویژه توریسم و گردشگری نیز به کاهش آسیب به قربانیان کمک می‌کند ولی تأکید ویژه‌ای روی پیشگیری از جرم بر علیه توریست‌ها و وقوع جرم در مکان‌های توریستی دارند. به احتمال زیاد قربانیان توریست از جمله بیمه‌های خصوصی خسارت مالی دریافت می‌کنند. با وجود این، بیشتر شرکت‌های بیمه فاقد پوشش برای آسیب‌ها و یا خسارتی هستند که در اثر حملات تروریستی ایجاد شده است.

علی‌رغم رابطه بحث‌برانگیز بین گشت‌های پلیس و کاهش جرم، افزایش حضور پلیس در مناطق توریستی می‌تواند به عنوان ابزاری برای پیشگیری از وقوع جرم علیه توریست‌ها به کار گرفته شود. این ابزار می‌تواند شامل پلیس ویژه توریسم، پلیس معمولی و یا پلیس خصوصی باشد که به صورت ویژه در واحدهای امنیتی و حراست هتل‌ها، مجموعه‌های گردشگری و مکان‌های چند منظوره خدمت می‌کنند. پیشگیری از جرم از طریق طراحی یا (CPTED) می‌تواند به عنوان استراتژی‌های کاهش جرم جایگزین مطرح شود. در مکان‌هایی که موانع واقعی یا نمادین به وضوح آن فضا را به عنوان یک فضای خصوصی معرفی می‌کنند، جرم کاهش می‌یابد. حتی ارزیابی‌های اخیر حاکی از تأثیر مثبت روشنایی خیابان‌های بر روی کاهش جرم هستند.

تأمین اعتبار پژوهش: این پژوهش بدون تأمین مالی انجام گرفته است.

منابع

الف. منابع فارسی

- قرآن کریم

- نهج البلاغه (۱۳۸۷). ترجمه محمد دشتی، چاپ دهم مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

- انصاری دزفولی، مرتضی (۱۴۱۵). *المکاسب*. جلد دوم، چاپ اول، قم: کنگره جهانی بزرگداشت شیخ اعظم انصاری.

- انصاری دزفولی، مرتضی (۱۴۱۴). *رسائل فقهیه*. چاپ اول، قم: کنگره جهانی بزرگداشت شیخ اعظم انصاری.

- بهجت، محمدتقی (۱۳۷۵). *توضیح المسائل*. چاپ ششم، قم: دفتر حضرت آیت الله العظمی بهجت.

- جعفریان، رسول (۱۴۲۸). *رسائل حجابیه*. چاپ دوم، قم: دلیل ما.

- حسینی همدانی، محمدحسین (۱۴۰۴ ق). *انوار درخشان*. جلد سوم و چهارم، چاپ اول، تهران: کتابفروشی لطفی.

- حسینی، سیدعباس و شریفی، مهدی (۱۳۹۴). «بررسی پیشگیری جرایم علیه گردشگران». *دومین کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی*، ترکیه، استانبول.

- خالقی، سمیرا (۱۳۹۵). *طرق پیشگیری از جرم*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی.

- رزنام، دنیس و لوریسیو، آرتور و داویس، روبرت (۱۳۷۹). «پیشگیری وضعی از جرم». *مجله حقوقی دادگستری*، شماره ۳۲، ۱۴۷-۱۷۲.

- سیوری حلی، مقدادبن عبدالله (۱۴۲۵). *کنزالعرفان فی فقه القرآن*. ترجمه: عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، جلد دوم، چاپ اول، قم: پاساژ قدس.

- کلینی، محمدبن یعقوب (۱۴۰۷). *الکافی*. تحقیق: علی اکبر غفاری، جلد دوم و هشتم، چاپ چهارم، تهران: دارالکتب الاسلامیه.

- گسن، ریموند (۱۳۹۰). «پیشگیری وضعی و کنترل بزهکاری». ترجمه: دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی، *مجله تحقیقات حقوقی دانشگاه شهید بهشتی*، ۱۹: ۶۰۵-۶۲۸.

- طوسی، ابوجعفر محمدبن حسن (۱۴۰۷ ق). *الخلاف*. جلد پنجم، قم: انتشارات اسلامی.

- عوده، عبدالقادر (۱۴۰۲). *التشريع الجنایی الاسلامی*. جلد اول، چاپ دوم، تهران: قسم الدراسات الاسلامیه فی مؤسسه البعثه.

- عبدالوند، لیلا (۱۳۹۲). *بررسی نقش سازمان جهانی گردشگری (WTO) در پیشگیری و کنترل جرایم*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

- طبرسی، فضل بن حسن (۱۳۷۷). *جوامع الجامع*. جلد اول، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه تهران و مدیریت حوزه علمیه قم.

- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۷۴). *تفسیر نمونه*. جلد دوم، سوم، چهاردهم، نوزدهم و بیستم، چاپ اول، تهران: دارالکتب الاسلامیه.

- مجلسی، محمدباقر (۱۴۰۴). *بحارالانوار*. جلد دوازدهم، هفتاد و چهارم و هفتاد و پنجم، چاپ اول، بیروت: مؤسسه الوفاء.

- موسوی خویی، ابوالقاسم (۱۳۷۷). *مصباح الفقاهه*. جلد اول، چاپ اول، قم: داوری، ۱۳۷۷.

- مقیمی، مهدی، رفعتی اصل، عزیز (۱۳۸۹). «پلیس و راهبردهای وضعی پیشگیری از جرم». *فصلنامه علمی پژوهشی انتظام اجتماعی*، ۱: ۶۳-۹۷.

ب. منابع انگلیسی

- Averdijk, M (2011). *Reciprocal effects of victimization and routine activities*. *Journal of Quantitative Criminology*, 27(2): 125-149.

- Boakye, KA (2010). *Studying tourists' suitability as crime targets*. Annals of Tourism Research 373: 727-743.
- Agarwal, S (2016). *Tourist Persuasion and Crime prevention, University of Plymouth*.p. 2-10. <http://hdl.handle.net/10026.1/5087>.
- Cohn, E (1997). *Tourism-related Crime: Towards a Sociology of Crime and Tourism*. Visions in Leisure and Business:4-13.
- Duha, A (2014). *Crime and International Tourism*. Auburn University Department of Economics Working Paper Series:1-24.
- Mataković, H (2023). *Risk of Crime and Violence in Tourism*, Seabra, C. and Korstanje, M.E. (Ed.) Safety and Tourism (Tourism Security-Safety and Post Conflict Destinations), Emerald Publishing Limited, Bingley: 57-76.
- Ryan, C & Violence, C (1993). "Terrorism and tourism", *An accidental or intrinsic relationship?*, *Tourism Management*, 14(3): 173-183.
- Mawby, R (2014). *Responding to tourist victims of crime: Lessons th UK can learn*, Center for Criminology. *University of South Wales, Newport, UK*: 294-300.